

Päijät-Hämeen liitto / Tarkastuslautakunta

Arviointikertomus 2025

Maakuntavaltuusto 16.6.2026

Päijät-Hämeen liitto
The Regional Council of Päijät-Häme

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITON ARVIINTIKERTOMUS 2025
B97 * 2026
ISBN 978-951-637-306-8
ISSN 1237-6515

Sisällysluettelo

ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2025	5
Tarkastuslautakunnan tehtävät	5
Tarkastuslautakunnan kokoonpano	6
Tarkastuslautakunnan toiminta	6
Tilintarkastaja	6
Varsinainen toiminta.....	7
Vastuualueet.....	7
Tavoitteiden toteutumisen arviointi.....	8
Luottamushenkilöhallinto	8
Hallinto ja tukipalvelut	9
Aluesuunnittelu	10
Aluekehitys	11
Edunvalvonta ja kuntayhteistyö	14
Yhteenveto.....	18
Strategiset tavoitteet	19
Maakuntastrategia 2022–2025	24
Maakuntastrategia 2050+.....	24
Taloudelliset tavoitteet	25
Yhteenveto.....	26

Päijät-Hämeen maakuntaliitto -kuntayhtymä

Tarkastuslautakunta

ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2025

Tarkastuslautakunnan tehtävät

Maakuntavaltuuston valtuustokaudellaan asettama tarkastuslautakunta vastaa kuntalain 121 §:n mukaisesti Päijät-Hämeen liiton hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä sekä tarkastusta koskevien asioiden valmistelusta valtuustolle. Lautakunnan tehtävät kuntalain mukaan ovat:

1. valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
2. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
3. arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
4. huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
5. valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
6. valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.
7. Lautakunnan tehtävänä on erityisesti arvioida ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarvittaessa lautakunnan tehtävänä on myös hankkia tilintarkastuskertomuksessa kohdistetuista muistutuksista asianomaisten selvitykset ja maakuntahallituksen lausunto sekä tehtävä tämän jälkeen oma päätösehdotus valtuustolle niistä toimenpiteistä, joihin tilintarkastuskertomus ja siinä annetut muistutukset sekä hankitut selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano

Maakuntavaltuusto on 1.9.2025 asettanut tarkastuslautakunnan valtuustokaudelle 2025–2029. Tarkastuslautakunnan kokoonpano on ollut seuraava:

Varsinaiset jäsenet	Henkilökohtainen varajäsen
pj Helena Salakka	Sami Rive
vpj Alettin Basboga	Pasi Karjalainen
Jaana Kari	Irja Vuorela
Aimo Bonden	Aada Söyrlä

Tarkastuslautakunnan sihteerinä on toiminut Päijät-Hämeen liiton tilintarkastaja JHT, KHT Ulla-Maija Tuomela ja teknisestä toteutuksesta on vastannut hallintojohtaja Jari Paakkunainen.

Tarkastuslautakunnan toiminta

Tarkastuslautakunta vastaa hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä. Tarkastuslautakunta on tehnyt arviointityötään noudattaen vuodelle 2025 laadittua arviointisuunnitelmaa. Arviointia on suoritettu tutustumalla pöytäkirjoihin, vuoden 2025 tilinpäätökseen ja talousarvioon sekä muihin asiakirjoihin, kuulemalla johtavia viranhaltijoita ja tehtäväalueiden vastuhenkilöitä sekä työntekijöitä.

Tarkastuslautakunta kokoontui kuusi kertaa vuoden 2025 aikana.

Arvioinnin lähtökohta on valtuuston asettamat sitovat ja pitkänajan tavoitteet. Näitä verrataan vastualueiden esittämiin raportteihin. Tarkastuslautakunta arvioi tavoitteisiin pääsyä, tuloksellisuutta ja kriittisiä tekijöitä sekä keinoja, joilla tavoitteet pyritään saavuttamaan. Arviointia suoritetaan kokonaisvaltaisesti ottaen kaikki osa-alueet huomioon. Arviointikertomus on ensimmäinen 2025–2029 kausien jaksosta.

Tarkastuslautakunta on työohjelmansa kautta seurannut hallinnon toimintaa ja sen työskentelyä niiden tavoitteiden saavuttamiseksi, joita valtuusto on edellyttänyt.

Tarkastuslautakunnan arviointi toiminnasta keskittyy valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumiseen.

Tilintarkastaja

Tilintarkastaja Ulla-Maija Tuomela on antanut 30.4.2026 tilintarkastuskertomuksen kaudelta 1.1.2025–31.12.2025.

Tilintarkastaja on kertomuksessaan esittänyt tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastetulta tilikaudelta.

Varsinainen toiminta

Liiton ydintehtävät jakaantuvat neljään vastuualueeseen. Vuoden 2025 lopussa Päijät-Hämeen liiton henkilöstön kokonaismäärä oli 30 henkilöä. Toistaiseksi voimassa olevia työntekijöistä oli 19 ja määräaikaisia oli 11. Uutena kuntayhteistyöpäällikkönä aloitti Säte Tahvanainen.

Vastuualueet

Hallinto- ja tukipalvelut	Aluesuunnittelu	Aluekehitys	Edunvalvonta ja kuntayhteistyö
Liiton luottamushenkilö-, yleis-, talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävistä vastaaminen.	Maakuntakaavan laatiminen ja ajan tasalla pito. Maakuntakaavan toteuttamisen edistäminen kuntakaavoitukseen osallistumalla (neuvottelut ja lausunnot).	Maakunnan pitkän tähtäimen kehittämissuunnitelmien ja poliittisten linjausten ja tavoitteiden valmistelu (maakuntastrategia).	Edunvalvonnan suunnittelu ja toteuttaminen yhteistyössä maakunnan kuntien, oppilaitosten, elinkeinoelämän ja Etelä-Suomen maakuntien kanssa.
	Liikennejärjestelmäsuunnitelman laatiminen ja ajan tasalla pito. Jatkuva liikennejärjestelmätyö sidosryhmätyöskentelyn ja edunvalvonnan keinoin.	Valtuustokauden strategisten tavoitteiden ja toimenpiteiden valmistelu. Hankevalinnat alueella toimivat ohjauksen välineinä.	Maakunnan kuntien välisen yhteistyön vahvistaminen mm. säännölliset kuntajohtajakokoukset ja Päijät-Hämeen puheenjohtajafoorumien toiminta.
	Lahden kaupunkiseudun maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimustyö yhdessä kuntien ja valtion kanssa. <ul style="list-style-type: none"> MAL-sopimuksen toimenpiteiden seuranta MAL-neuvotteluihin osallistuminen 	Yleinen maakunnan kehittäminen. Maakunnan älykkään erikoistumisen teema-työ. TKI-kehityksen vauhdittaminen. Maakuntien välinen yhteistyö.	Kansainvälinen yhteistyö ja edunvalvonta EU-tasolla.
	Maakuntien välinen yhteistyö.	Euroopan rakennerahasto-ohjelman alueellinen toimeenpano. Kansallisten rahoitusten toimeenpano.	Päijät-Hämeen liiton ulkoinen ja sisäinen viestintä.
		Kansainväliset hankkeet ja verkostot maakunnan kehittämisen apuna.	

Tavoitteiden toteutumisen arviointi

Maakuntavaltuusto hyväksyi 3.12.2024 kokouksessa liiton toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Liitolla oli vuonna 2025 kaksi yhteistä strategista tavoitetta ja kolme ÄES-kärkeä.

Uusi maakuntastrategia hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 18.6.2025. Päijät-Hämeen visio on olla Päijänteen verran parempi ja sitä edistetään kolmella strategisella tavoitteella ja kolmella ÄES-kärjellä.

Lisäksi kaikilla liiton neljällä vastuualueella oli omat tavoitteet ja toimenpiteet ja mittarit.

Luottamushenkilöhallinto

- maakuntavaltuusto on kokoontunut neljä kertaa ja käsitellyt 41 asiaa
- maakuntahallitus on kokoontunut 11 kertaa ja käsitellyt 175 asiaa
- tarkastuslautakunta on kokoontunut kuusi kertaa

Lautakunnan arvio:

Luottamushenkilöhallinto on kokoontunut suunnitellun mukaisesti.

Hallinto ja tukipalvelut

Toiminnalliset tavoitteet 2025–2027	Toimenpiteet 2025	Mittarit	Toteutuminen
Tiedonhallintamallin päivittäminen.	Päivitetään tiedonhallintamallia vastaamaan nykytilaa.	Tehty.	Päivitetty.
Asianhallinnan kehittäminen, sähköisen arkistoinnin jalkauttaminen.	Jatkuva asianhallinnan kehittäminen, sähköisen arkistoinnin jalkauttaminen ja käytön tehostaminen.	Tehty.	Asianhallintaa ja sähköistä arkistointia on kehitetty. On järjestetty koulutusta ja opastettu henkilökuntaa järjestelmän käytössä.
Sääntöjen ja ohjeiden päivittäminen.	Päivitetään sääntöjä ja ohjeita tarpeen mukaan.	Tehty.	Säännöt ja ohjeet ovat pääosin ajan tasalla. Ei ollut akuutteja päivitystarpeita.
Tietoturva- ja tietosuojan parantaminen.	Jatkuvaa havannointia, toimenpiteitä ja koulutusta tietoturva- ja suojan parantamiseksi.	Tehty.	Suoritettu jatkuvaa havannointia, järjestetty koulutusta ja päivitetty ohjeita tietoturvan- ja suojan parantamiseksi.
Henkilöstön ja luottamushenkilöiden koulutuksen järjestäminen.	Henkilökunnalle ja luottamushenkilöille järjestetään tarpeen mukaan koulutusta.	Tehty.	Eduhouse koulutusportaali ollut henkilöstön käytössä. Pääosin luottamushenkilökoulutukset järjestettiin edunvalvontavastuualueen toimesta.

Lautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan hallinto- ja tukipalveluiden tavoitteet ovat toteutuneet hyvin. Keskeiset kehittämistoimenpiteet, kuten tiedonhallinnan, asianhallinnan ja tietoturvan kehittäminen sekä henkilöstön koulutus, on toteutettu suunnitellusti. Kehittämiskohteena lautakunta nostaa esiin vaikuttavuuden arvioinnin. Jatkossa tulisi kuvata nykyistä selkeämmin, miten toteutetut toimenpiteet ovat parantaneet toiminnan laatua, sujuvuutta ja tuottavuutta.

Aluesuunnittelu

Toiminnalliset tavoitteet 2025–2027	Toimenpiteet 2025	Mittarit	Toteutuminen
Päijät-Hämeen maakuntakaava 2060.	Laaditaan maakuntakaavan luonnos, järjestetään kaavaluonnoksen kuuleminen sekä annetaan saatuun palautteeseen vastineet.	Kaava on asetettu nähtäville <ul style="list-style-type: none"> • kaavasta on pyydetty lausunnot • OAS:ssa luvatusidosryhmätapaamiset on järjestetty • kaavaluonnoksesta saatuun palautteeseen on laadittu vastineet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kaavaluonnos on ollut nähtävillä 29.9.–4.11.2025, ja siitä on pyydetty lausunnot • Sidosryhmätapaamiset on järjestetty • Luonnoksesta saatuun palautteeseen laaditut vastineet ovat menossa hyväksymiskäsittelyyn maakuntahallitukseen 16.3.2026
Päijät-Hämeen liikennejärjestelmäsuunnitelma.	Viimeistellään Päijät-Hämeen liikennejärjestelmäsuunnitelma (LJS) helmikuun loppuun mennessä ja viedään se hyväksymiskäsittelyyn.	LJS on viety hyväksymiskäsittelyyn.	LJS on hyväksytty maakuntahallituksessa 17.3.2025
Jatkuva liikennejärjestelmätyö.	Toteutetaan liikennejärjestelmäsuunnitelman ja MAL-sopimuksen toimenpiteitä. Tehdään liikennejärjestelmäsuunnitelman seurantaa.	On toteutettu.	On toteutettu.
Lahden kaupunkiseudun MAL-sopimustyö.	Toteutetaan MAL-sopimuksen toimenpiteitä.	On toteutettu.	On toteutettu.
Kuntien alueidenkäytön muu edistäminen.	Annetaan lausunnot kuntien kaavoista ja muiden viranomaisen suunnitelmista.	Lausunnot on käsitelty määräajassa.	Lausunnot on käsitelty määräajassa.

Lautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan aluesuunnittelun tavoitteet ovat toteutuneet suunnitellusti. Maakuntakaavan valmistelu on edennyt suunnitellusti, liikennejärjestelmäsuunnitelma on hyväksytty ja yhteistyö sidosryhmien kanssa on ollut toimivaa. Kehittämiskohtena lautakunta pitää vaikutusten arviointia.

Aluekehitys

Toiminnalliset tavoitteet 2025–2027	Toimenpiteet 2025	Mittarit	Toteutuminen
Rakennerrahastotoiminta ja muu aluekehityksen rahoituksen valmistelu ja tuki	Uusi täysi hakukierros helmikuussa 2025.	On toteutettu.	Tehty. Rahoitettavaksi eteni 13 uutta hanketta. Hankepäätökset tehty ja käytettävissä oleva rahoitus sidottu. Rahoitusinfot (tutkijoille ja sporttikärjen hankkeille)
	AKKE-rahoituksen loppuerät on sidottu.	On sidottu (pl. palautuvat).	Tehty. Vuoden aikana rahoitettiin 25 hanketta ja kaikki AKKEen myönnettyt rahat on sidottu.
	Muiden rahoituslähteiden viestintään ja ohjaukseen osallistuminen.	On toteutettu.	Tehty. Osallistuttu Hämeen ELYn hankeryhmään, jossa otettu kantaa mm. ESR ja MSR-hankkeiden sisältöihin. Annettu lausunnot Uudenmaanliitolle ekosysteemi-hankkeiden kohdentumisesta älykkään erikoistumisen maakunnallisiin kärkiin.

Toiminnalliset tavoitteet 2025–2027	Toimenpiteet 2025	Mittarit	Toteutuminen
Maakunnallisen kehittämistoiminnan koordinaointi: MYR, MYRS, ÄES-kärjet, muut temaattiset ryhmät ja hankkeiden ohjaus	Laaditaan maakuntastrategia 2050 kesän valtuustokokoukseen.	On laadittu.	Tehty. Maakuntavaltuusto päätti strategian kokouksessaan 18.6.2025.
	Laaditaan maakuntaohjelma 2026–2029 joulukuun valtuustokokoukseen ja päivitetään ÄES-kärjet liittyen.	On laadittu sekä maakuntaohjelma että ÄES-kärjet.	Tehty. Maakuntavaltuusto päätti maakuntaohjelmasta ja ÄES-kärjet 3.12.2025.
	Vahvistetaan kärkien kehittämistä.	On jatkettu kärkien koordinaatiota.	Tehty. Kärkien koordinaatio eteni aktiivisesti sportin, ruoka&juoma ja valmistuksen klustereiden osalta.
	Toteutetaan MYR ja MYRS säädösten mukaan.	On pidetty 2–4 MYR kokousta. On pidetty 4–8 MYR sihteeristön kokousta.	Tehty. MYR kokouksia 2 kpl ja sihteeristön 4 kpl.
	Temaattiset ryhmien verkostotyötä suunnitelmien mukaan (mm. kiertotalous, ilmasto, sport, ruoka&juoma, valmistus, työllisyyden edistäminen)	On jatkettu erillisohjelmia tukevaa teema-ryhmätyötä.	Tehty. Temaattiset ryhmät ovat kokoontuneet vähintään kaksi kertaa.
	TKI-toiminnan edistäminen ja konkreettisten tavoitteiden asettaminen.	On jatkettu keskustelua tavoitteista ja toimenpiteistä TKI-ryhmässä.	Tehty. TKI-teema oli vahvasti esillä strategian ja maakuntaohjelman laadinnassa. TKI-tiekartan luonnos laadittiin. TKI-ryhmä koontui 3 kertaa. Maakunnan TKI-saanto kasvoi 2024 merkittävästi.

Toiminnalliset tavoitteet 2025–2027	Toimenpiteet 2025	Mittarit	Toteutuminen
Olemassa olevien oman tuotannon hankkeiden toiminta ja sopivien uusien hankkeiden hakeminen	<p>Olemassa olevien ja käynnistyvien hankkeiden hyvä hallinto.</p> <p>Strategiaan ja TKI-kasvuun sopivien uusien kansallisten ja kv-hankkeiden hakeminen.</p>	<p>On saatu hyvää palautetta ja rahoitukset ohjelmista liitolle.</p> <p>On käynnistetty uusi EU:n erillisrahoittama hanke ja valmisteltu vähintään kahta uutta alueelle.</p>	<p>Tehty. Hankkeiden maksatukset ovat sujuneet kotimaisessa ja kansainvälisessä hanketyössä.</p> <p>Tehty. Ilmastomuutokseen sopeutuminen Päijät-Hämeessä EAKR-hanke käynnistyi, lead partnerina LAB, kesto 2026–2028.</p> <p>Uudet hankesuunnitelmat työnimillä:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Community-Led Water Protection in Päijät-Häme, Hakijat: Päijät-Hämeen liitto (päähakija), Vesijärvisäätiö, Päijänne-Leader, Rahoitus: Blue Action Banos (Horisontti), ideahaku 16.3.2026, varsinainen haku 29.5.2026 • Työllisyyden kehittämisverkko (hankeperhe), Hakijat: LAB, Salpaus, Dila, Valo-valmennuskeskus, Päijät-Hämeen liitto, Rahoitus: ESR erityistavoite 4.1., haku 5.–8.2026

Lautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan aluekehityksen tavoitteet ovat toteutuneet hyvin. Rahoitus on saatu tehokkaasti sidottua, hanketoiminta on ollut aktiivista ja strateginen valmistelu on edennyt suunnitellusti. Kehittämiskohteenä lautakunta korostaa hanketoiminnan vaikuttavuuden arviointia. Jatkossa tulisi tuoda esiin, millaisia konkreettisia tuloksia rahoituksella ja hankkeilla on saavutettu maakunnan elinvoiman, työllisyyden ja osaamisen näkökulmasta.

Edunvalvonta ja kuntayhteistyö

Toiminnalliset tavoitteet 2025–2027	Toimenpiteet 2025	Mittarit	Toteutuminen
Aktiivinen ja ennakkoiva edunvalvonta	Edunvalvontasuunnitelmaan kirjattujen konkreettisten tavoitteiden edistäminen.	Tehty.	Tavoitteita on edistetty suunnitelmallisesti.
	Säännölliset edunvalvontatapaamiset eri kohderyhmien kanssa.	Tehty.	Tapaamisia on pidetty säännöllisesti.
	Edunvalvontasuunnitelman jatkuva päivittäminen yhdessä sidosryhmien kanssa.	Tehty.	Tehty. Hallitusohjelmatavoitteiden päivitys on aloitettu syksyllä tehdyn kuntakierroksen jälkeen.
	Yhteinen edunvalvonta Etelä-Suomen maakuntien kanssa: Puheenjohtajuus Päijät-Hämeellä, yhteisen toimintasuunnitelman laatiminen.	Tehty.	Tehty. Päijät-Hämeen pj. kaudella edistettiin mm. liikennehakkeita ja TKI-tavoitteita.

Toiminnalliset tavoitteet 2025–2027	Toimenpiteet 2025	Mittarit	Toteutuminen
<p>Maakunnan elinvoimaa vahvistava kuntayhteistyö</p>	<p>Kuntayhteistyöllä tuetaan kuntien elinvoimaa ja kilpailukykyä edistäviä toimenpiteitä.</p> <p>Kuntajohtajakokoukset.</p> <p>Pj-foorumit.</p> <p>PHKuntaturva -työryhmän kokoukset</p> <p>TE-uudistuksen liittyen Päijät-Hämeen työllisyyden edistämishjelman tavoitteiden toteutumisen seuranta sekä ohjausryhmän kokousten koordinointi.</p> <p>Hyvinvointialueen, P-H kuntien ja maakuntaliiton välisen yhteistyöpöytäkirjan päivittäminen.</p> <p>Kuntavaalit: -ylikunnallisia luottamuspaikkoja koskevien neuvottelujen fasilitointi. -luottamushenkilöiden yhteisten koulutusten järjestäminen.</p>	<p>Elinvoimaan ja edunvalvontaan liittyvät teemat säännöllisesti esillä kuntajohtajakokouksissa ja Pj-foorumeissa.</p> <p>Toteutettu säännöllisesti.</p> <p>Toteutettu säännöllisesti.</p> <p>Toteutettu.</p> <p>Toteutettu.</p> <p>Hoidettu.</p> <p>Järjestetty.</p>	<p>Teemoja käsitelty säännöllisesti.</p> <p>Kj-kokoukset ja Pj-foorumit toteutettiin säännöllisesti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kj-kokouksia 12 • Pj-foorumien kokouksia 9. <p>Toteutettu osa ennakoon suunnitelluista kokouksista.</p> <ul style="list-style-type: none"> • henkilövaihdokset vaikuttivat <p>Toteutettu osa ennakoon suunnitelluista kokouksista.</p> <ul style="list-style-type: none"> - henkilövaihdokset vaikuttivat <p>Pöytäkirjat päivitettiin syyskaudella.</p> <p>Koulutukset toteutettiin alkusyksystä 2025.</p>
<p>Päijät-Häme - Suomen liikkuvien maakunta</p>	<p>Rakenteiden ja edellytysten luominen Liikkuva Päijät-Häme 2030 -ohjelman toteutukselle.</p> <p>Hyvien käytänteiden ja vaikuttavien toimintamallien etsiminen ja jakaminen fyysisen aktiivisuuden ja liikumisen edistämiseksi.</p>	<p>Arviointi ohjausryhmässä ja kuntajohtajakokouksissa</p>	<p>Tehty. Päätäjien perehdytys, rahoitushaut.</p> <p>Tehty. Tutkitulla tiedolla tilaisuuksien, hankeinfojen, liikuntavastaavien ja hyvinvointikoordinaattoreiden tapaamiset.</p>

Toiminnalliset tavoitteet 2025–2027	Toimenpiteet 2025	Mittarit	Toteutuminen
Suunnitelmallinen ja vaikuttava toiminta kv-verkoissa	<p>KV-linjausten mukainen vaikuttamistyö Helsinki EU Officen ja muiden kumppanien kanssa.</p> <p>Helsinki EU Officen palveluiden aikaisempaa vaikuttavampi hyödyntäminen ja EU-rahoitusmahdollisuuksista viestiminen alueen toimijoille.</p> <p>Aktiivinen osallistuminen CPMR:n ja BSSSC:n toimintaan.</p> <p>CPMR:n Energiatyöryhmän puheenjohtajuuden hyödyntäminen edunvalvonnassa</p>	<p>Keskeiset päättökentekijät ja kumppanit ovat tietoisia maakunnan EU-edunvalvontatavoitteista.</p> <p>Tehty.</p> <p>Säännöllinen osallistuminen.</p> <p>Tehty.</p>	<p>Tehty.</p> <p>Helsinki EU Officen jäsenyys päättyi 31.12.2025</p> <p>Tehty.</p> <p>Mm. Alueiden viikolla järjestettiin onnistunut edunvalvontatilaisuus yhdessä CPMR:n kanssa.</p>
Vaikuttava viestintä ja maakuntaliiton toiminnan näkyväksi tekeminen	<p>Viestintäsuunnitelman päivitys.</p> <p>Henkilökunnan viestintätaitojen vahvistaminen.</p> <p>Viestinnän suunnitelmallisuuden lisääminen.</p> <p>Päijät-Häme 2050+ uutiskirje</p>	<p>Uusi viestintäsuunnitelma hyväksytty ja otettu käyttöön vuoden 2025 aikana.</p> <p>1 vaikuttamisviestintä koulutus 3 tekoälykoulutusta.</p> <p>Henkilökunta käyttää aktiivisesti viestinnän vuosikelloa ja -kalenteria.</p> <p>Uutiskirje julkaistaan kerran kuukaudessa.</p>	<p>Viestinnän linjaukset laadittiin 2025 ja maakuntahallitus hyväksyi ne tammikuussa 2026.</p> <p>Copilot-koulutukset: 9.1., 26.2. ja 6.3.2025. Verkkosivun käyttökoulutus helmikuussa. Vaikuttamisviestintäkoulutus syys- ja lokakuussa. Valokuvauskoulutus syyskuussa.</p> <p>Vuosikello käytössä.</p> <p>Vuonna 2025 julkaistiin 11 uutiskirjettä.</p>

Toiminnalliset tavoitteet 2025–2027	Toimenpiteet 2025	Mittarit	Toteutuminen
Päijät-Hämeen vaikuttajakoulu	Vaikuttajakoulun tapaamiset toteutetaan hankesuunnitelman mukaisesti keväällä 2024.	Kaikki nämä tehty, jonka lisäksi lisätty maakuntien välistä yhteistyötä Varsinais-Suomen Vaikuttajakoulun kanssa sekä osallistuttu täydentäviin tilaisuuksiin, kuten ilmastokokoukseen.	Tapaamiset toteutettiin hankesuunnitelman mukaisesti.
	Vaikuttajakoulun 2024–2025 suunnittelu ja markkinointi.	Vaikuttajakoulun 2024–2025 suunnittelu ja markkinointi toteutettu.	Tehty. Vaikuttajakoulua markkinoitiin sosiaalisessa mediassa.
	Vaikuttajakoulun 2024–2025 toiminnan käynnistäminen syksyllä 2024.	Vaikuttajakoulu 2024–2025 käynnistetty ja hanke-rahitusta haettu yhteishankkeeseen Vaikuttajakoulut Take Over EU Varsinais-Suomen Vaikuttajakoulun kanssa.	Vaikuttajakoulun toiminta käynnistyi suunnitellusti. Vaikuttajakouluun valittiin 30 henkilöä viidestä kunnasta.

Lautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan edunvalvonnan ja kuntayhteistyön tavoitteet ovat toteutuneet suunnitellusti. Toiminta on ollut aktiivista ja yhteistyörakenteet ovat toimineet säännöllisesti. Kehittämiskohteena lautakunta nostaa esiin toiminnan vaikutusten arvioinnin. Jatkossa tulisi nykyistä selkeämmin kuvata, mitä konkreettisia tuloksia on saavutettu.

Yhteenveto

Tarkastuslautakunta toteaa huomionaan, että liitto on huolehtinut pääosin hyvin alueellaan maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettuja tehtävistä, aluepoliittisessa lainsäädännössä määrättyistä tehtävistä sekä muulla lainsäädännöllä määrättyistä tehtävistä, edunvalvonnasta ja jäsenkuntien sille antamista tehtävistä.

Kehittämiskohteena lautakunta nostaa esiin toiminnan vaikutusten arvioinnin. Jatkossa tulisi nykyistä selkeämmin kuvata, mitä konkreettisia tuloksia on saavutettu.

Maakunnan kehittämisen ja yhteistyön keskuksena Päijät-Hämeen liitto vastaa jäsenkuntia ja niiden väestöä palvelevasta maakunnallisesta suunnittelu- ja kehittämistyöstä sekä edunvalvonnasta.

Toimintavuonna 2025 aluesuunnittelun puolella Päijät-Hämeen maakuntakaavaluonnos 2060 asetettiin nähtäville ja Päijät-Hämeen liikennejärjestelmäsuunnitelma hyväksyttiin.

Päijät-Hämeen aluekehitys perustuu maakuntavaltuuston hyväksymän maakuntastrategian ja ohjelman sekä AES-kärkien toteuttamiseen. Toimintavuonna 2025 hyväksyttiin uusi maakuntastrategia- ja ohjelma.

Päijät-Hämeessä on tehty viime vuosina määrätietoista työtä EU-rahoituksen saamiseksi maakuntaan. Tämä näkyy sekä hankkeiden määrän kasvuna että rahoituksen laadun vahvistumisena. Erityisesti maakunnan EU-rahoitusohjelma on vahvistunut kilpailuissa, suoraan EU-ohjelmista haettavissa rahoitusvälineissä, kuten Horisontti Euroopassa ja Interreg Europessa. Maakunnan EU-rahoitusohjelma on vahvistunut erityisesti kilpailuissa, suoraan EU:n ohjelmista haettavissa rahoitusvälineissä. Näitä ovat esimerkiksi Horisontti Eurooppa ja Interreg Europe. Lautakunnalla on kuitenkin huoli hankerahoituksen vähenemisestä ja sen vaikutuksista maakunnan tulevaan kehitykseen.

Maakuntastrategiassa 2050+ on seurattu työllisyyden edistämishjelmaa, mutta työttömyys kasvoi. Tarkastuslautakunta pitää Päijät-Hämeen korkeaa työttömyyttä merkittävänä huolenaiheena.

Viime kaudella edunvalvonnan painopiste oli kansainvälisessä toiminnassa ja maakunnan elinvoimaa vahvistavassa yhteistyössä. Helsinki EU Officen jäsenyys päättyi 31.12.2025. Uutta mallia Brysselin- läsnäolon järjestämiseksi valmistellaan yhdessä muun muassa Kymenlaakson, Etelä-Karjalan sekä LUT- ja LAB-korkeakoulu yhteistyön kanssa.

Liitossa tehdään hyvää ja suunnitelmallista työtä viestinnän ja näkyvyyden eteen, mutta maakunnan tunnettuuden vahvistaminen edellyttää lisää paikallisten vahvuuksien hyödyntämistä ja yhteistyötä.

Pelastustoimen järjestämisestä annetun lain mukainen pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille 1. päivänä tammikuuta 2023. Maakuntavaltuusto hyväksyi 18.6.2025 loppuselvityksen kuntayhtymäliikelaitoksen nettovarallisuudesta. Kunnille palautettiin loppuselvityksen mukainen ylijäämä 315 330,26 euroa yhteistoimintasopimuksessa sovitun mukaisesti.

Strategiset tavoitteet

Maakuntastrategian 2022–2025 tavoitteet olivat vetovoima ja kyky uudistua. Maakuntastrategiasta johdettavaan maakuntaohjelmaan sisältyi myös älykkään erikoistumisen strategia. Päijät-Hämeen älykkään erikoistumisen kärjet olivat sportti, ruoka ja juoma sekä valmistus.

Vanhan strategian linjausten toteutumiset	Toteutuminen
1. Vetovoimainen maakunta vetää asukkaita, yrityksiä ja vierailijoita, jotka lisäävät maakunnan elinvoimaa, vaurautta ja hyvinvointia.	<p>Maakunnan väestömäärässä ei tapahtunut merkittävää muutosta vuoden 2025 aikana. Joulukuun lopun 2025 ennakkotiedon mukaisesti maakunnan väkiluku oli 204 586 asukasta. Lahti kasvatti asukasmäärää noin 0,5 % 121 890 asukkaaseen, mikä kertoo alueen houkuttelevuudesta uusille asukkaille. Moni kunta sai sisäistä muuttovoittoa, vaikka väestömäärä väheni kuolleisuuden ollessa syntyvyyttä suurempaa.</p> <p>Uusi maakuntastrategia päätettiin ja maakuntakaavan laadinta eteni luonnosvaiheeseen. Tavoitteena on lisätä maakunnan väestömäärää ja elinvoimaa edelleen. Taantuma kuritti etenkin rakennus- ja kotimaan markkinoiden toimialoja, mutta vientiyrittäjissä oli kuitenkin kohtaisen onnistunut vuosi.</p>
2. Uudistumiskyky tarkoittaa valmiutta ennakoida muutoksia ja reagoida niihin alueen asukkaita hyödyttävällä tavalla.	<p>Päijät-Hämeessä on edistetty aluehallinnon suuria uudistuksia. Hyvinvointialueen kolmas toimintavuosi, kaksi TE-aluetta aloittivat 2025 alussa ja aluehallinnon uudistus leimasivat vuotta 2025. Aluehallinnon uudistuksessa Päijät-Häme on osa Kaakkois-Suomen elinvoimakeskuksen palvelualueita. Muutos ei ollut Päijät-Hämeen kannanottojen tavoitteiden mukainen. Liiton aluekehitys, aluesuunnittelu ja edunvalvonta sekä hallinto ovat olleet muutoksissa mukana aktiivisena kumppanina ja yhteistyön koordinaattoreina.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Vetovoimainen uusien tulijoiden maakunta • Pitovoimainen maakunta • Uudistumiskykyä vahvistava koulutus ja TKI-toiminta • Uudistumiskykyä yhteistyöllä yrityksille, kunnille ja asukkaille • Uudistumiskykyinen hiilineutraali Päijät-Häme 2030 	<p>Maakunnan vetovoima kasvoi, mikä näkyi uusien asukkaiden, yritysten ja vierailijoiden määrän lisääntymisenä. Rakenteilla olevat investoinnit – kuten datakeskukset, Fazerin tehdas ja kasvava korkeakoulutoiminta – kertovat siitä, että Päijät-Hämeeseen uskotaan. Elinkeino-yhtiö LADECin uusien sijoittumisasiakkaiden määrä jatkoi kasvuaan ja kaikki kunnat ovat mukana kehittämisyhtiössä. Liiton hankerahoitus on tukenut LADECin klusteri- ja vetovoimatyötä. Matkailu kasvoi maakuntaan 10 %.</p> <p>Maakunta panosti asukkaidensa hyvinvointiin ja palveluiden kehittämiseen. Kouluverkko- ja palveluinvestoinnit jatkuivat. Monenlaiset digihankkeet tai elinkeinoelämän kehittämishankkeet tähtäsivät pitovoiman kehittämiseen.</p> <p>Koulutuksen ja tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan (TKI) saralla maakunta vahvasti uudistumiskykyään. Vuoden 2024 tilastojulkaisu kertoi vahvasta kasvusta TKI-resurssien osalta ja suuntaa vastaa tavoitetta vuoteen 2050 kohti 500 milj. euroa.</p> <p>Maakunta edisti yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Päijät-Hämeen liitto edistää ja kehittää aktiivisesti alueen kuntien välistä yhteistyötä. Yhteistyön tavoitteena on valmistautua ja vastata toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin ja sitä kautta tukea myös koko maakunnan elinvoimaa ja kilpailukykyä. Alueelle laadittuun työllisyyden edistämishjelmaan on tehty seuranta- ja kehittämistoimia.</p> <p>Maakunta otti askeleita kohti hiilineutraaliustavoitettaan ja luonnon kestävyttä. Kuntien ilmastotyön tukemista saatiin valmiiksi valtion erillirahoituksen tukemana. Uusilla hankkeilla on saatu jatkuvuutta teemaassa.</p>
--	---

<p>Päijät-Hämeen maakunnan älykkään erikoistumisen kärjet ovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sportti • Ruoka ja juoma • Valmistus + Kestävyys 	<p>Sportin yhteistyö laajeni alueella ja kansainvälisesti. Yhteistyö sportin ja liikunnan toimijoiden välillä vahvisti alueen urheiluluosaamista ja -infrastruktuurin kehittämistarpeita. Päijät-Hämeen liikkumishjelman edistäminen on tukenut koko maakunnan asukkaiden liikkumisen edistämistä vahvasti yhdessä kuntien ja Päijät-Hämeen liikunnan ja urheilun kanssa, unohtamatta yhteistyötä hyvinvointialueen, urheiluopistojen tai korkeakoulutoimijoiden kanssa.</p> <p>Päijät-Häme on kasvipohjaisten ruokainnovaatioiden maakunta. Suomalainen menestysresepti -kilpailun finaaliin osallistui kaksi paikallista toimijaa Kinnarin Tila ja Viipurilainen Kotileipomo. Terhi Kinnari voitti kilpailun kauraan pohjautuvilla valmisruoka-aterioillaan.</p> <p>Alueen valmistuksen yritysten klusteritoiminta on vahvaa ja sitä tukee yhteistyö LADECin, LUT-yliopiston ja LAB-ammattikorkeakoulun kanssa sekä monipuolisen toisen asteen koulutuskeskus Salpauksen kanssa. Erityisesti Lahti GEM on vahvistanut Lahden sähköisen liikenteen klusteria yritysten, oppilaitosten ja kaupunkien yhteistyöalustana.</p> <p>Kestävyysperiaate läpäisee kaikki kärjet ja vihreän siirtymän ohjelma tarkentaa kestävyys tavoitteita ja toimenpiteitä maakunnassa. Vihreän siirtymän ohjelman seuranta ja kehittämistä on tehty vuoden 2025 aikana.</p>
--	---

Maakuntastrategian 2050+ vision päätavoitteet ovat:

1. Kilpailuetua kansainvälisyydestä ja kestävydestä
2. Tilaa luonnolle, luovuudelle ja puhtaalle teollisuudelle
3. Päijänteen verran parempaa elämää

Päijät-Hämeen älykkään erikoistumisen kärjet olivat sportti, ruoka ja juoma sekä älykäs valmistus.

Uuden strategian linjausten toteutumiset	Toteutuminen
<p>Päijät-Hämeen visio: Päijänteen verran parempi</p> <p>Maakuntastrategian visiota edistetään kolmella päätavoitteella:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kilpailuetua kansainvälisyydestä ja kestäväydestä • Tilaa luonnolle, luovuudelle ja puhtaalle teollisuudelle • Päijänteen verran parempaa elämää 	<p>Yleistä: Keskeisiksi muutostekijöiksi tunnistettiin mm. vihreä siirtymä ja energiamurros, teknologinen murros, tekoälyn ja digitaalisuuden kehitys, geopolittiset jännitteet sekä huoltovarmuuden ja kokonaisturvallisuuden merkitys. Lisäksi työelämän ja osaamistarpeiden nopea muutos, kansainvälistymisen vaatimukset, väestörakenteen kehitys sekä ilmastonmuutokseen sopeutuminen ovat tekijöitä, jotka vaikuttavat Päijät-Hämeen tulevaisuuteen.</p> <p>Laadinnassa oleva maakuntakaavoitus tukee maakuntastrategian tavoitteita. Päijät-Hämeen edunvalvonta ja kuntayhteistyö edistävät strategiaa tukevia tavoitteita kuntien yhteistyöhön, kansalliseen ja kansainväliseen edunvalvontaan.</p>
<p>Kilpailuetua kansainvälisyydestä ja kestäväydestä</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alueen kansainvälisesti laadukkaat TKI-resurssit viisinkertaistuvat rohkeilla, kestävillä avauksilla. • Lahti on Euroopan kansainvälisimpiä opiskelija-kaupunkeja. Kansainvälisten osaajien määrä ja jäämä alueelle vähintään viisinkertaistuu. • Kansainväliset ja kansalliset kumppanuudet vahvistavat alueen osaamista ja elinkeinoelämän arvoketjuja. Vienti kolminkertaistuu. 	<p>Vuonna 2025 TKI-toiminnan kasvu jatkui vahvana. Vuoden 2024 tilastot osoittivat merkittävää nousua TKI-resursseissa. Korkeakoulujen ja yritysten yhteistyö tiivistyi erityisesti valmistavan teollisuuden, sähköisen liikenteen ja elintarvikealan kehittämisessä. LUT-yliopisto ja LAB-ammattikorkeakoulu vahvistivat rooliaan alueen innovaatioekosysteemissä ja osana klusterien kehittämistä yhdessä LADECin kanssa.</p> <p>Lahti vahvisti asemaansa kansainvälisenä opiskelijakaupunkina. Kansainvälisten opiskelijoiden ja englanninkielisten koulutuspolkujen tarjonta kasvoi. Yritysten ja opiskelijoiden harjoittelu- ja työelämäyhteyksiä kehitettiin systemaattisesti. Kotoutumisen ja alueelle jäämisen tukitoimia vahvistettiin osana maakunnan pitovoimatyötä.</p> <p>Vuonna 2025 nähtiin vahvaa investointiluottamusta. Fazerin suklaatehdasinvestointi eteni. Datakeskushankkeet ja aurinkoenergiaratkaisut vahvistivat vihreän siirtymän profiilia. Taantuma heikensi rakennus- ja kotimarkkinatoimialoja, mutta vientiyhtiöissä vuosi oli kohtalaisen onnistunut.</p>

<p>Tilaa luonnolle, luovuudelle ja puhtaalle teollisuudelle</p> <ul style="list-style-type: none"> • Päijät-Häme on hiilinegatiivinen ja luontopositiivinen täyden kiertotalouden maakunta, jossa on tilaa uudistuvalla teollisuudelle. • Puhdas luonto, maaperä ja vedet mahdollistavat kestävä tuotannon ja palvelut. • Luovuus, kestävä muotoilu ja uudet teknologiat nostavat yritysten jalostusarvoa kaksinkertaiseksi ja edistävät digitalisaatiota. 	<p>Kestävyyden periaate läpäisee kaiken tekemisen. Vihreän siirtymän ohjelman seuranta ja kehittämistä on tehty vuoden 2025 aikana. Kuntien ilmastotyön tukeminen saatettiin päätökseen valtion erillisrahoituksella. Hiilineutraaliustavoite 2030 on edelleen realistinen, mutta hiilinegatiivisuuden siirtyminen edellyttää merkittäviä lisätoimia 2030-luvulla. Kiertotalouden ja resurssiviisauden hankkeet jatkuivat, erityisesti teollisuuden symbioosien ja energiaratkaisujen osalta.</p> <p>Päijät-Hämeen vahvuus – puhtaat vedet ja monimuotoinen luonto – säilyi keskeisenä vetovoimatekijänä. Vesistöjen ja pohjavesialueiden suojelu eteni. Matkailu kasvoi 10 %, mikä osoittaa luonnon vetovoiman vahvistumista.</p> <p>Valmistavan teollisuuden klusteritoiminta vahvistui. Sportti-, ruoka- ja juoma -kärjet kehittyivät. Kasvipohjaiset ruokainnovaatiot nostivat alueen näkyvyyttä. Sportin yhteistyö laajeni kansallisesti ja kansainvälisesti. Muotoilu, digitaalisuus ja teollinen AI kytkeytyivät vahvemmin osaksi yritystoimintaa.</p>
<p>Päijänteen verran parempaa elämää</p> <ul style="list-style-type: none"> • Olemme yrittäjyyden maakunta, jossa työtä ja toimeentuloa syntyy kylissä ja kaupungeissa. Päijät-Häme kasvattaa eniten yritysten määrää ja työllisyysastetta Suomessa. • Salpausselkään nojaava Päijät-Häme on kestävä matkailun, tapahtumien ja elämysten ykköskohde Suomessa. Vapaa-ajan vieton laadukasta tarjontaa löytyy kulttuurista, liikunnasta ja luonnosta. • Päijät-Hämeessä arkielämä on Suomen sujuvinta ja yhteisöllisintä. Edistämme hyvinvointia eniten Suomessa. 	<p>Vuoden 2025 lopussa Päijät-Hämeen väkiluku oli ennakkotiedon mukaan 204 586. Lahden väestömäärä kasvoi. Useat kunnat saivat sisäistä muuttovoittoa, mutta kokonaisväestökehitys jäi syntyvyyden laskun vuoksi negatiiviseksi. Väestötavoite 226 000 asukasta vuoteen 2060 edellyttää merkittävää muuttovoiton kasvua. Yrityskanta vahvistui erityisesti sijoittumisten kautta, mutta lopettamisia/konkursseja oli suuri määrä. Työllisyyden edistämishjelmaa seurattiin ja kehitettiin ja työttömyys kasvoi vuoden aikana. Lama heijastui työllisyyteen, ja työllisyysasteen nousu vaatii uusia kasvualoja.</p> <p>Matkailun kasvu 10 % vahvasti tavoitetta nosta kestävä matkailun kärkikohteeksi. Suur-Päijänne ryhmä perustettiin. Tapahtumien hakeminen ja toteuttaminen oli aktiivista. Liikkumishjelma edisti arki- ja lähiliikuntaa. Koulu- ja palveluinvestoinnit tukivat sujuvaa arkea.</p> <p>Hyvinvoinnin indikaattorit osoittavat, että alueella on sekä vahvuuksia (kulttuuri- ja liikuntaharrastus, terveysasenteet) että haasteita (nuorten työllisyys, pitkäaikaistyöttömyys, syrjäytymisuhka).</p>

Lautakunnan arvio:

Strategiset tavoitteet ovat toteutuneet pääosin hyvin.

Maakuntastrategia 2022–2025

Päijät Hämeessä käynnistyi vuonna 2025 kaksi TE aluetta, ja aluehallinnon uudistus näkyi vahvasti vuoden toiminnassa. Liitto on ollut muutoksissa aktiivinen kumppani ja yhteistyön koordinaattori aluekehityksen, aluesuunnittelun, edunvalvonnan ja hallinnon tehtävissä.

Maakunnan vetovoima vahvistui: uusia asukkaita, yrityksiä ja vierailijoita tuli enemmän. Käynnissä olevat investoinnit – kuten datakeskukset, Fazerin tehdas ja kasvava korkeakoulutoiminta – osoittavat, että Päijät Hämeeseen luotetaan.

Koulutuksen sekä tutkimus, kehitys ja innovaatiotoiminnan (TKI) avulla maakunta vahvisti uudistumiskykyään.

Päijät Hämeen liitto kehitti kuntien yhteistyötä, jotta muutoksiin voidaan vastata ja maakunnan elinvoimaa ja kilpailukykyä tukea.

Sportin yhteistyö laajeni alueella ja kansainvälisesti. Toimijoiden yhteistyö vahvisti urheiluosaamista ja toi esiin infrastruktuurin kehittämistarpeita. Liikkumisohjelman edistäminen lisäsi asukkaiden liikumista yhteistyössä kuntien, Päijät Hämeen liikunnan ja urheilun sekä hyvinvointialueen, urheilupistojen ja korkeakoulujen kanssa.

Alueen valmistavan teollisuuden klusteri on vahva. Sitä tukevat LADECin sekä LUT yliopiston, LAB ammattikorkeakoulun ja Salpauksen yhteistyö.

Maakuntastrategia 2050+

TKI-toiminta kasvoi edelleen vahvasti vuonna 2025. Vuoden 2024 tilastot osoittivat TKI-resurssien kasvaneen merkittävästi.

Lahti vahvisti asemaansa kansainvälisenä opiskelijakaupunkina. Kansainvälisten opiskelijoiden määrä ja englanninkielinen koulutustarjonta kasvoivat.

Vuonna 2025 investointiluottamus pysyi vahvana. Fazerin suklaatehdasinvestointi eteni, ja datakeskushankkeet sekä aurinkoenergiaratkaisut vahvistivat vihreän siirtymän profiilia.

Vihreän siirtymän ohjelmaa seurattiin ja kehitettiin vuoden 2025 aikana. Kuntien ilmastotyön tuki saatettiin päätökseen valtion erillisrahoituksella.

Päijät Hämeen vahvuutena säilyivät puhtaat vedet ja monimuotoinen luonto, jotka ovat maakunnan keskeisiä vetovoimatekijöitä. Vesistöjen ja pohjavesialueiden suojelu eteni, ja matkailun 10 prosentin kasvu vahvisti luonnon vetovoimaa.

Valmistavan teollisuuden klusterit vahvistuivat. Myös sportin sekä ruoka- ja juoma-alan kärjet kehittivät edelleen.

Vuoden 2025 lopussa Päijät Hämeen väkiluku oli ennakkotietojen mukaan 204 586. Lahden väestö kasvoi, ja useat kunnat saivat sisäistä muuttovoittoa, vaikka kokonaisväestökehitys jäi syntyvyyden laskun vuoksi negatiiviseksi.

Työllisyyden edistämishjelmaa seurattiin ja kehitettiin vuoden aikana, mutta työttömyys kasvoi.

Matkailun 10 prosentin kasvu vahvisti tavoitetta nousta kestävän matkailun kärkikohteeksi. Suur Päijänne-ryhmä perustettiin.

Taloudelliset tavoitteet

Maakuntavaltuuston hyväksymän talousarvion mukaiset toimintatuotot olivat 3 315 731 euroa ja toimintakulut 3 346 953 euroa eli toimintakate oli 31 222 euroa alijäämäinen. Rahoitustuottojen ja -kulojen sekä poistojen jälkeen talousarvio oli 31 222 euroa alijäämäinen.

Toimintatuottoja kertyi 3 248 105 euroa eli 67 626 euroa arvioitua vähemmän. Toimintakulut olivat yhteensä 3 322 376 euroa, joten kuluja toteutui 24 577 euroa arvioitua vähemmän. Rahoitustuotot olivat 6 602 euroa ja rahoituskulut 71 euroa. Päijät-Hämeen liiton tilinpäätös osoittaa alijäämää 67 739,92 euroa.

Luottamushenkilöhallinnon osalta toteutuma oli talousarvion mukaista. Mutta varsinaisen toiminnan osalta toimintamenot ylittyivät henkilöstökulujen ja palvelujen ostojen osalta. Henkilöstökulujen osalta ylitys oli seurausta sijaisen palkkaamisesta ja lomarahojen maksamisesta henkilöstömuutoksen yhteydessä. Palvelujen ostojen osalta koulutuksen- ja matkakustannusten määrärahat ylittyivät.

Kuntayhteistyö- ja projektien vastuualueella toimintakate oli selvästi talousarviota parempi. Tämä johtui useiden projektien käynnistymisen viivästymisestä ja maksatusten jaksottumisesta. Lisäksi kaikkia hankkeita ei rahoitettu.

Pelastustoimen järjestämistäsiirto siirtyi kokonaisuudessaan hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Laissa pelastustoimen järjestämisestä (613/2021) säädetään järjestämistäsiirto pelastustoimesta. Lain mukaan hyvinvointialue vastaa pelastustoimen järjestämisestä alueellaan. Maakuntavaltuusto teki 2.12.2022 kokouksessaan pelastuslaitos kuntayhtymäliikelaitoksen purkamispäätöksen. Lisäksi päätöksessä todettiin liitolle jäävät tase-erät ja velvollisuus tehdä loppuselvitys liikelaitoksen nettovarallisuudesta. Maakuntavaltuusto hyväksyi 18.6.2025 loppuselvityksen kuntayhtymäliikelaitoksen nettovarallisuudesta. Kunnille palautettiin loppuselvityksen mukainen ylijäämä 315 330,26 euroa yhteistoimintasopimuksessa sovitun mukaisesti.

Liiton taseen ylijäämä on tällä hetkellä 1 005 596 euroa. Liiton tarkoituksena ei ole kerätä ylijäämää, mutta jonkinlainen puskuri on hyvä olla talouden haasteiden ja maksuvalmiuden osalta. Liiton maksuvalmius on säilynyt edelleen hyvällä tasolla.

Yhteenveto

Tarkastuslautakunnan käsityksen mukaan Päijät-Hämeen liitto on huolehtinut hyvin siitä tehtävästä, minkä jäsenkunnat ovat sille perussopimuksessa määritelleet.

Tarkastuslautakunta kiittää liiton henkilökuntaa vuoden 2025 aikana tehdystä työstä.

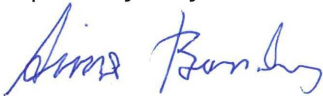
Viranomaisena se ei ole saanut huomautuksia tehtävien hoidosta. Tilintarkastajan kertomuksen mukaan kuntayhtymän hallintoa on hoidettu lain ja maakuntavaltuuston linjaamien päätösten mukaisesti sekä sisäinen valvonta on järjestetty asianmukaisesti. Valtionosuuksien perusteista ja käytöstä annetut tiedot ovat oikeita ja tilinpäätös on laadittu viranomaistoimintaa koskevien säästöjen ja määräysten mukaisesti, antaen oikeat ja riittävät tiedot tilikauden toiminnasta, taloudesta ja talouden vastuista.

Tarkastuslautakunta esittää maakuntavaltuustolle tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä sekä yhtyy hallituksen esitykseen tilikauden tuloksen käsittelystä.

Lahdessa 2.6.2026

Helena Salakka
puheenjohtaja

Aimo Bonden
jäsen

Alettin Basboga
varapuheenjohtaja

Jaana Kari
jäsen

Päijät-Hämeen liitto
The Regional Council of Päijät-Häme